Ե. 4425 1907 ՕՈՒՆՎԱՐ 17/30 ՉԱՐԵՇԷՆԹԻՀ — 23 Ամիս սեռեռ — 15 Զիլհիճճէ 1324 — 17 ԹԵԱՆՈՒՆԸ ՍԱՆԻ 1322

ՄԵՋՄՈՒԱ-Ի-ԱԽԲԱՐ

DIRECTION DU JOURNAL
MEDJMOUA-I-AHBAR
Grand'Rue de Péra, Taxim 65

Հաքբաստա իբի տէճա եանի
ՉԱՐԵՇԷՆԹԻՀ վէ ՃՈՒՄԱ ԻՐԹԷՍԻ
կիւնլէրի նէշր օլունուր։

ՆԻՒՍԹԷՍԻ
30 ԲԱՐԱ

مجموعهٔ اخبار
بك اوغلى تقسيم جاده‌سى نومرو ٦٥

ԱՊՈՆԷ ԳԻՆԱԹԼԱՐԸ. = Իսթանպոլ իչին սէնէլիկի 60 ղր., = 6 այլըղը 35. = Թաշրա իչին սէնէլիկի 85 = 6 Այլըղը 45 ղր. տըր։ = Մէմալիքի էճնէպիէ իչին սէնէլիկի 20 ֆր. տըր։ = Բօսթա իւճրէթի պիզէ այիտ ամիր։ = 15 կիւնլիւք նիւսխէսի 60 բարա տըր։ = ԻԼԱՆԱԹ ՇԱՐԹԼԱՐԸ. = 1ինճի սահիֆէյին սըրասը 5, 2ինճի վէ 3ինճիւ սահիֆէյէրին հէր սըրասը 3, վէ 4ինճիւ սահիֆէյին պէհէր սըրասը 1 ղր. տուր։ = Զօգ տէֆա տէրճ իտիլմէճէք իլանաթ իչին այրըճա բազարլըգ օլունուր։

Ղազէթայա միւթէալլիգ խուսուսաթ իչին ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ ԹՕԼԱՑԵԱՆ միւրաճաաթ օլունա։ = Իտարէխանէ՝ Գէյօղլունա Ճաատէի քէպիրաէ Ն. 65։

ՖՐԱՆՍԱ ԷՊԻՍԿՈՊՈՍԱՐՔՆԵՐԸ

ՄԷՃԼԻՍԻ ՈՒՄՈՒՄԻՍԻ

Կէչէնտ Բարիզտէ ագտ օլունան Ֆըրանսա էպիսկոպոսարքներն մէճլիսի ումումիսի, միւմայիլէյհիւմիւն Քիւրսիի չէրիֆէ օլան ֆարթը ուպուտիյէթլերինի, իթթիֆագը թամմլարընը զաեէթ բարլագ պիր սուրէթտէ պիր տէֆա տահա իսպաթ իթմիշ տիր։

Ֆրանսա Գաթոլիք Նուիրապետութիւնը վէքիլլերի, Ֆրանսատա Թաթպիգ վէ իճրասը մաթլուպ օլան վէ հիսապսըզ միւշքիլաթը ինթաճ իտէն պիր գանունտան տօլայը Ֆրանսա Գաթոլիք Քիլիսէսինին տիւշար օլտուղը վազիյէթի թէտգիգ վէ միւթալեա իթմէք իւզրէ ագտ իթտիքլերի մէճլիստէ, հայիդ օլտուղլարը բուհանի թէէսիր վէ նուֆուզէն իճապ իթտիրտիկի տիրայէթ վէ տէրլճէտէն շաշմաճըգլարը կիպի, Քիլիսէնին Ըէիսի էքպերը բուհանիսինէ գարշը մութթասըֆ օլտուղլարը հիւրմէթտէ վէ Ֆրանսա թէպասքնտան օլմալարըյլա մեմլէքէթլերի հագգընտաքի հիսսիսաթլարը գարշըսընտա տախի ասլա գուսուր իթմէմիշլեր տիր։

Բաբա հազրէթլերի օ գանունը բէտտա իթմիշ օլտուղընտան, էպիսկոպոսարքն եաբաճաղը չէյ՝ մահզա մէրասիմը բուհանիէնին իճրասընա մախսուս օլարագ, միւմքին մէրթէպէ պիր թէշքիլաթը ումումիէ վիճուտէ կէթիրմէք, վէ իլերուտէ ահվալ վէ ինթիճաճաթա կէօրէ օ թէշքիլաթըն թէֆերրուաթընը իքմալ իյլեմէքտէն իպարէթ օլուպ, պու սըրատա, միւմայիլէյհիւմ, քէնարի էֆքէար վէ գարարլարը իւզերինէ իճրաի նուֆուզ իտէպիլէն հեր կէօնա թէէսիրտէն արի օլարագ, քէմալը սերպէսթիի վիճանա իւզրէ միւզաքէրէ իթմիշլեր, վէ Ֆրանսա Քիլիսէսինին մէնաֆիի իւզերինէ միւզաքէրաթտա պուլունմագ իւզրէ, իւչինճիւ տէֆա պիր մէճլիսի ումումի ագտ իթտիքլերի սըրատա, Բաբա հազրէթլերինէ կէօնտէրտիքլերի արիզէտ, օ խուսուսը չու եօլտա թէէմին իյլեմիշլեր տիր։

«Ումուրը բուհանիյէ հագգընտա մերի օլմագ իւզրէ, 1905 սէնէսինին գանունընյա պաշլամըշ օլան վէ 1907 սէնէսի Յունվարը գանունընյա տէվամ իթմէքտէ պուլունան գավանիյնէ տաիր Զաթը Գուտսիյէթսիմաթընը թարաֆընտան տ. տըր օլան հիւքմիւ թէմամիյլէ վէ պիր իգնա գապուլ իթտիկիմիզի թէէմինէն պէտան իթմէկէ միւսարաաթ իտէրիզ։ Աղիզ Բէտէր, պու մուղէրը թէշէպպիւսիւն սօն տերեճէ մուղլագ վէ մէհհուլ նօգթալարը հագգընտա թարաֆ Գուտսիյէթսիմաթընդան վէրիլէն զաթի վէ միւսերրահ իյզահաթ վէ թէֆսիրաթտան տահա զիատէ զաթի վէ միւսերրահ իյզահաթ վէ թէֆսիրաթ վէրիլեպիլիր մի իսի։ Մէմուլ իտէմէյիզ։

«Պինաէն ալէյհ, պիզ տէ, սիզին իլէ պիրլիքտէ վէ պիր գալը մանզունիյէթ-իշթիմալ իլէ Քիլիսէնին հուգուգը մուգատէսսի հագգընտա կէօսթէրիլէն չիտտէթ գարշը բրօթէսթօ, վէ պու ա-բրիզէմիզտէ պէհան իթտիկիմիզ հիսսիսաթը՝ Ֆրանսըզ էպիսկոպոսարքը օլմագլա Թաշբտըղըմըզ գալալէրիմիզէն պիլ խասսա նէշէթ իյլէտիկինի ալէնէն տերմիհան իյլերիզ։

«Սօն վագթլարտա զուհուրա կէլէն միւֆթէրիհաթ միհանընտա, խուսուսա պիրի՝ հէմ Զաթը Հաշմէթանէնիզէ վէ հէմ պիզէ իսթաղ օլուպ, շիւպհէսիզ Զաթը Գուտսիյէթսիմաթընը, Թանրիրաթը ումումիէնիզտէ պիլ իսթիհար պու խուսուսան պահա իթմէք իսթէմէմիշսինիզ տիր. լաքին պիզիմ իչին օ խուսուս՝ օ գատար մուճիպի թէկասիւֆ տիր քի, սիւքիւթ իտէմէյիզ։

«Կէօյա Քիւրսիի չէրիֆին՝ մուարազայը հաղբրէտէ վազիֆէյի մուգատտէսսի խարիճինտէ պիր թագըմ էֆքէար վէ միւլահաղաթա թէպսիյէթ իթմէքտէ օլտուղը պէհան իտիլտիկի կիպի, Ֆրանսա Գաթոլիք էպիսկոպոսարքընդան տախի, կէօյա գանաաթը էֆքէարտան զիհատէ նիզամ վէ ինթիզամա իթաաթ իչին Բաբա հազրէթլերինէ սիւլուք իթմէքտէ օլտուղլարը, վէ խարիճին ամել վէ ֆիքիրնտէն միւթէէսիր օլարագ վազը օլան իթաաթըմըզ օլմագսա, իթթիֆագըմըզընը չու կիւզել մէնղարէսի էհէմմիյէթինի զայդ իտէճէկի պէհան իտիլիեօր։

«Պիզի միւթէեսիր գելան պու իֆթիրահա ճէվապէն, կէրէք ումուրը թարիխիյտէ վէ կէրէք ումուրը տինիյտէ Բաբալըզընը մուամէլէսի՝ դարընտաշլարընդան հագգընը բայիմալ իթմեերէք, անլերի թաստիգտէն իպարէթ օլտուղընը պէհան, վէ պու կիւն չու սուրէթլէ Զաթը Գուտսիյէթսիմաթընդը թարաֆընտան թագտիր պույրուլան իթթիֆագ սայէսինտէ քէսպը գուվվէթ իտէրէք, վէ էֆքէարը միւնէվվէրէնիզէ թէնվիր օլունարագ, վէ թէպէրրիւքեաթընըզա իքթիսապը մէթանէթ իյլեեէրէք, սերպէսթիի թամ իւզրէ միւզաքէրաթընըզա իպթիտար իյլերիզ։

«Ղաեէթ Աղիզ Բէտէր, արիզէմիզ խիթամընտա, Զաթը Գուտսիյէթսիմաթընըզն միւսաատէսիյլէ, ալչիհիմիզտէ միւֆթէրիհաթտա պուլունանլարա խիթապէն, մէմլէքէթիմիզի նէ գատար սէվտիկիմիզի, անըն դավանիյնինէ միւթի օլտուղըմըզը, հիւքիւմէթինէ հիւրմէթիմիզ պուլունտըղընը, վէ մէզհէպիմիզ իլէ նամուսումըզըն միւսաատ իթտիկի հեր տիւրլիւ ֆէտաքէարլըգլարը, մէմլէքէթիմիզ իչին տայիմա իյֆայէ հազըր օլտուղըմըզը թէքրար իտէրիզ։»

* * *

Էպիսկոպոսլար, եվվել պէ եվվել, մէվզուի պահա օլաճագ էն ումումի մատտէլերտէն՝ ալէնի մէրասիմի բուհանիէնին իճրասը իւզերինէ միւզաքէրէ իթմիշլեր տիր։ Պու մատտէ հագգընտա միւզաքէրաթ չօգ սիւրմէյիպ, գուվվէյի ճէպրիէ իլէ մուամանաաթ վագը օլմատըգճա, ալէնի բուհանի այինլերին տէվամընա միւթթէֆիգէն գարար վէրիլմիշ տիր։ Անճագ մէճպուրիյէթ հալինտէ այինի բուհանիլեր սուրէթը խուսուսիյէտ իճրա օլունաճագ տըր, զիրա պու սուրէթլէ տինտարանընն պէօյիւք գըսմը՝ մէզհէպէ մէրասիմտէն մահրում գալմըշ օլաճագ տըրլար։

Պաղը գանունշինասանընն թավսիյսի վէհհլ, 1901 գանունը ահքեամընճա ճէմիյէթլեր թէշքիլինէ կէլինճէ, էպիսկոպոսարքն պու նօգթատա էֆքէարը ումումիէսի շու տըր քի, պունուն բէք պէօյիւք մահզուրլարը վէ բէք աղ էհէմմիյէթլի ֆայտէլերի օլաճաղընտան, մէճլիս, հէման միւթթէֆիգէն, պու եօլտա ճէմիյէթլեր թէշքիլ իթմէքտէին, սրաթօգուսընդն մուհաֆազասընը, եանի շիմտիյէ գատար օլտուղը կիպի, քէլիսէլերտէ ալէնի բուհանի այինլերին իճրասընը, վէ պունդն իչին հիւքիւմէթը մահէլլիյէ էվվելճէ խապէր վէրիլմէմէսինի գարարլաշտըրմըշ տըր։

* * *

Քիլիսէ պաշ բահիպլերինին իգամէթինէ կէլինճէ, ֆապրիգալարա այիտ օլան մէրխասախանէլէրտէ անլերին իգամէթինէ՝ անճագ մէճպուրիյէթ հալինտէ, եանի պաշ բահիպին իգամէթի իչին տիկէր միւնասիպ մահէլլ պուլունմամասընտա միւսաատ օլունաճագ, վէ հեր իքի հիկէթճէ տէ, միւթէտիլ պիր ֆիկաթ իսթէնիլտիկի հալտէ իգամէթէ մուվաֆֆագաթ իտիլէճէք տիր։ Էքսէր էպիսկոպոսլար, չէգան Դեկտեմբերտէ նէշր իթթիքլերի պէհանանամէլերինտէ, պու խուսուսը զաթէն իսթար իթմիշլեր տիր։

Քէղալիք մէճլիս աղալարը, իլերուտէ պաղը թաստիլաթ իճրա իթմէք իւզրէ, պէօյիւք բուհպան մէքթէպլերինին (ռէմինարիօ), 1875 գանունը ահքեամընճա պէօյիւք աստուածաբանական մէքթէպլերէ թահվիլիյլէ տէվամ իտէպիլմէլերինի էսասէն գարարլաշտըրմըշլար տըր։ Զաթէն բէք չօգ թեմլերտէ սեմինարիօլարընը էքսերիսի պու չէքլ ալթընտա թէքրար աչըլմըշ տըր։ Գարտինալլարճա արզու օլունան սուրէթը թէսվիյէ ատ՝ պու եօլտա պուլունմըշ տըր։

Մէղքիւր մէքթէպլերտէ 1875 Յուլիս 12 գանունը մուճիպենճէ էպիքէք թալիմ վէ թէրպիյէ վէրմէք իւզրէ Մ. Պրիսոն թարաֆընտան 1906 Դեկտ. 7 թարիխիյլէ նէշր օլունան թահրիրաթը հավի օլտուղը ահքեամ, պու սուրէթլէ էքսէր թեմլերտէ իյֆա օլունմըշ, վէ սեմինարիօլարընը իտարէի մունթազամա ալթընա վազընա տաիր էպիսկոպոսլար մէճլիսինին վէրտիկի գարար՝ Բաբա հազրէթլերինին տախի մազհարը թասվիպի օլմուշ տըր։ Պինապէրին բուհպանլըգ իչին շակիրտ ալընմասը պունտան պէօյլէ թէէմին օլունմըշ տըր։

Էպիսկոպոսլար մէճլիսի, էմլաք վէ խայրաթ իչի իլէ տէ իշթիղալ իթմիշ տիր։ Նէօյլէ քի թեմակալլարա, քէնտի սէլէֆլերինտէն գալմըշ օլան խայրաթըն իսթիրատը իչին, միւմքին մէրթէպէ աղ պիր մէօնլէթ զարֆընտա մէհաքիմ հուգուրընտա իգամէի տավա իտէրէք, իսպաթը հուգուգ իթմելերի եէնիտէն էմր օլունաճագ տըր։ Իհթիմալ քի, Բարիզ Սէրէբիսգօբսլըգ իտարէսի, էմլաք վէ խայրաթը մեղքիւրենին իսթիրատը իլէ մուհաֆազասընը սուրէթը միւքեմմելէտ թէրթիպ վէ թեմմին իթմէք իչին, պիր տաիրէի մերքէզիյէ քիւչատ իտէճէք, վէ խթիրատատա մախսուս քեսֆիֆէյի էվրագ, Գաթոլիք հուգուգչինասանը թարաֆընտան տրիզ ու ամիգ թէտգիգ վէ միւթալեա իտիլտիքտէն սօնրա, իճապընա թէէպպիւս օլունաճագ տըր։ Քեսֆիֆէյի թեմլերտէ տախի պու եօլտա տաիրելեր թէէսսիսի թէքլիֆ օլունմըշ օլուպ, պունլարընն միւթթէֆիգէն իճրաի մուամէլէսի՝ հեր սուրէթլէ մագսատէ ֆայտէլի օլաճագ տըր։

* * *

Խիւլասա, ճիմանի հիւքիւմէթին միւտախէլէսիյլէ մուամանաաթ վագը օլմատըգճա, բուհանի այինլերին ալէնէն իճրասը, էվվելճէ կիպի ատվամ իտէճէք տիր։

Բահիպլիք մեսէլէքի իչին թալէպէ գապուլի, 1875 գանունընդա մուվաֆֆագ սուրէթտէ թէրթիպ իտիլէն սէմինարիօլարընն թէշքիլաթը ճէտիտէսի ահքեամընճա թեմին օլունմըշ տըր։

Ֆալընըզ բահիպլերինին թէյսիրիշիւ մէսէլէսի գալքեօր քի, պու սա, իհթիմալ քի, թեմլերտէ թէէսսիս օլունաճագ իեանէ սանսըգլարընա տինտարան թարաֆընտան իհթիեարի օլարագ պրագիլաճագ իեանէլէր իլէ թէսվիյէ իտիլէճէք տիր։

Նիմամի շուրասը ճաի տիգգաթ տըր քի, պագալըմ, էպիսկոպոսլար մէճլիսի ումումի թարաֆընտան իթթիխազ օլունան գարարլար գարշըսընտա Ֆրանսա հիւքիւմէթի նէ՞ մէսլէք թուլթաճագ տըր։ Հիւքիւմէթին խաթթը հարէքէթի մալիւմ օ-լանա գատար, Ֆրանսա Գաթոլիքլերինին միւսթագիլլէն վազիյէթի թայէին իտիլէմէզ։

ՍԵՐ ՎԱՐԺԱՐԱՆՆԵՐԸ

ԹԷ Ի՞ՆՉ ՈՒՍՍՈՒՆՔ ԵՒ ԼՍՉՈՒ ՈՒՍԱՆԵԼՈՒ ԵՆ ԱՇԱԿԵՐՏՔ ԳԱՒԱՌԱԿԱՆ ԵՒ ՆԱԽՆԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԱՑ ՄԷՋ

Ինչպես ժամանակին պահանջմանց և անհրաժեշտ պարագայից նկատմամբ ամէն դար իր փոփոխութիւններն ունեցած է ի յառաջադիմութիւն, այսպէս ալ ամէն վարժարան ենթակայ եղած է իր դպրոցական մակարդակը փոխելու՝ ի բարւոքումն և յերջանկութիւն ապագայ սերնդեան։

Ապաքէն քաւասունը հինգամեայ տեսչութեան և ուսուցչութեան միջոցին, ոչ սակաւ իրաւացի գանգատներ լսած եմ ծնողացմէ իրենց որդւոյ ապագային նկատմամբ, որոնք գովելի ընթացքով իրենց դպրոցական շրջանն աւարտելէ յետոյ՝ անգործ և անպաշտօն մնացած են հրապարակի վրայ, ըստ բաւականի չամբարելուն շուկայի մէջ պէտք եղած ամենակարեւոր պաշարն՝ անհրաժեշտ համարուած ուսմունք, լեզուք և արուեստք։— Քա-

ռասունը եօթը տարի առաջ՝ վարժարանէ ծննդավայրս դարձած միջոցիս, մասով կը ցուցունէի իրը լեզուագէտ և ուսումնասէր և առօրեայ պարէնս հեշտեաւ հայթայթելու կարող. իսկ այժմեան դարը բաւական չի համարիր նոյն ժամանակի աւանդուած ուսմունքն և լեզուքս։ Այսքան տարուան փորձառութիւնք ինձ ուսուցին արդարեւ որ Համալսարան չի դիմող այժմեան աչակերտի մը սովրելիքները հետագայք ըլլալու են. Նախ՝ Բարոյագիտութիւն՝ առանց որոյ ոչ ոք վարկ և յարգ կ'ունենայ հրապարակի վրայ։ Ամէնակարեւոր է, այո՛, Առողջապահութեան ուսմունքը ձեռք բերել, քաջողջութեան և երջանկութեան աղագաւ։ Ասոնցմէ յետոյ պէտք է մայրենի, իր Տէրութեան, դրացի պետութեան և գաղղիերէն լեզուն ուսանիլ, որն որ ընդհանուր լեզուի կարգն անցած է, ըստ կամս Թողլով միւս լեզուները, Համալսարան դիմողներու համար։ Ուսմանց մասին՝ ամենակարեւորներուն զբաղելու է։ Պատմութիւնք, իրը ընթերցանութիւն ըլլալու են և ոչ տարիներով սերտողութիւն, նմանապէս շատ մը ուրիշներն վերցնելու է, ինչպէս բուսաբանութիւն, կենդանաբանութիւն, երկրաբանութիւն, բնագիտութիւն, բնալուծութիւն, երկրաչափութիւն, գրականիւ, և այն և այն։ Զատնք Թողլու է՝ ըստ կամս՝ բարձրագոյն դպրոցները դիմողներուն։ Փոխանակ ասոնցմով ժամավաճառ ըլլալու, լաւ ուսանել պէտք է Թուաբանութիւն, առեւտրական աշխարհագրութիւն, տոմարակալութիւն, տնտեսագիտութիւն և վաճառականութիւն։ Ասոնք սովրելու է մինչեւ կէս օր և կէս օրերէ մինչեւ ցերեկոյ։ Զանազան հեշտին արուեստից հիւղի պարապելու է իւրաքանչիւր աչակերտին կարողութեանը և յարմարութեանը համեմատ, ինչպէս երաժշտութիւն, գծագրութիւն, լուսանկարչութիւն, բանչարապահութիւն, ձկնապահութիւն, գենեպահութիւն, զանազան ըմպելեաց գիտութիւն, և այն, և այն։ Ցարդ Եւրոպա կը հայթայթէ մեզ ասոնց մեծագոյն մասը և կը շահագործէ ոչ նուազ, ինչպէս մեր անձրուկն առած և «սարէլա» ըրած, մեզ կը վաճառէ ժամանակին։ Ասոնցմէ զատ կէս օրուան հանգստեան միջոցին առանձին ժամ մ'ալ կարեւոր է լեզուաց խօսակցութիւնը հեշտին ձեռք բերելու համար։ — Այսպիսի դպրոց մը, այո՛, կրնան ունենալ Վենետկոյ և Վենայու Մխիթարեանք, առանց մեծամեծ ծախուց, որով Հայ ժողովրդեան մեծ բարիք մը մատուցած կ'ըլլան։

Ուսումնասէր աչակերտ մը անկարելի է որ յաւարտ ընթացից անգործ և անպալաոն մնայ հրապարակի վրայ իր լեզուագիտութեամբը, քաջ արուեստագիտութեամբը և երաժշտութեամբը։

Ցար և նման ըլլալու է նաեւ օրիորդաց վարժարաններն առանին անտեսագիտութեամբ, համառօտ քաղաքական աշխարհագրութեամբ, որդւոց դաստիարակութեամբ և խոհարարութեամբ և կէս օրերէ վերջը գծագրութիւն, ծաղկաքանութիւն, ասեղնագործութիւն, կար, ձեւագիտութիւն ըստ ամենայնի և երաժշտութիւն, ըստ կամս Թողլով՝ հանգստեան միջոցներու զաղղիական լեզուի խօսակցութիւնը։

Այսպիսի վարժարան մ'ունենալը արդարեւ փառք և պարծանք և նախանձելի, եզական օրինակ մը կրնայ ըլլալ ամէն համայնքի։

Տրապիզոն ՄԿՐՏԻՉ ՌԱՖԱՑԷԼԵԱՆ

ՐԷՃԱ

Ապօնցման միւատէթլէրի խիթամ պուլմուշ օլան վէ հէնուզ ճէվապ վէրմիշ օլմաեան Թաշրալարտաքի միւհթէրլէմ ապօնէլէրիմիզին, ճէվապա միւսարրաթլարընը բէճա իտէրիզ։

Կ-ԲԱԹՐԻԳԽԱՆԷ ՀԱՎԱՏԻՍԻ

Բազար կիւնիւ, Լաթինլէրին Ս. Յովհան Ոսկեբերան եօրթուսը օլտուղընտան, Բաբա հաղրէթլէրինին Տէրիսատէթ վէքիլի Մօնս. Թաչչի ճէնապլէրի թարաֆընտան Սէնթ Էսբրի քիլիսէսինէ իճրա օլունան այինի րուհանիտէ, Կ-Բաթրիգրիւթպ. Սապպաղեան էֆ. հաղրէթլէրի թարաֆընտան Արհ. Կարապետ Եպիսկ. Քչուրեան՝ Փեր. Յովսէփ Վ. Ճամճեան իլէ պիրլիքտէ հաղրը պուլունմըշ տը։ Մէղքիւր այինտէ տիկէր պաղը բահիպլէրիմիզ տախի հաղրը պուլունմըշլար տը։

⁂ Քէրիմէի հաղրէթը Շէհրիյարի Նազիմէ Սուլթան հաղրէթլէրի, սոն կիւնլէրտէ հիւքմ իտէն չիտաէթլի սողուգլար սէպէպիյլէ, սաիր պիր թագըմ միւհթաճին կիպի, Օրթաքէօյ Էրմէնի-գաթօլիք վէ Էրմէնի ֆուգարասընա տախի 2000 օգգա քէօմիւր թէվզի իթտիրմիշ օլտուղընտան, իքի ճէմաաթլարըն Թաղ. Խորհուրդլարը, մահէլլի մէղքիւր էհալիսի նամընա պիր արիզէի թէշէքքիւրիե թագտիմ իթմիշլէր տիր։

⁂ Համազգեաց գըշլար մէքթէպի հէյեթը իտարէսի թարաֆընտան կէօնտէրիլմիշ օլան աթիտէքի թէշէքքիւրնամէյի մաել մէմուունիյէ տէրճ իտէրիզ։

... Խմբագրապետ Տէր,

Ամեն. Գերերջ. Հոգեւոր Տէրն մեր, հաճեցաւ տասն օսմ. ոսկի նուիրել ի նրպաստ վարժարանիս, զոր ներկայիս ծանուցանելով Ձեր Մեծապատուութեան, կը խնդրենք որ հրապարակաւ եւս թարգման հանդիսանաք մեր խորին շնորհակալութեան առ Նորին Երանութիւն։

Ընդունեցէ՛ք, Տէր, այսու առթիւ մեր յարգանաց հաւատիքը։

Հոգաբարձութիւն
ՀԱՄԱԶԳԵԱՑ ՕՐԻՈՐԴԱՑ ՎԱՐԺՆԻ.

Բերա, 15 Յունուար 1907

⁂ Էեուպտէ Տէֆթէրտարտա քէսային Տարիւլ Ցէյդը Համիտի մէքթէպինին աչըղընը գաբաթմադ իւզրէ, Յունվարին 29ընեը բազար իրթէսի ագշամը, Իսթանպոլտա Շահզատէ-պաշընտա Տիրէքլեր-ասրասընտաքի թէաթրոտա, մէղքիւր մէքթէպ մէնֆաաթընա օլարագ, Մնակեան գումբանիասը թարաֆընտան վէրիլէճէք լուպիեսի իչին, Կ-Բաթրիգ ըրիթպ. էֆ. հաղրէթլէրի իեանէթէն իքի լիրաի օսմ. իհտա իթմիշլէր տիր։

⁂ Կէլէճէք ճումա իրթէսի կիճէսի, Պէյօղլունտա Բէրա Բալլատ սալոնլարընտա, Աղքատասէր Տիկնանց ճէմիյէթինին թահթը իտարէսինէ պուլունան Բանկալթիտէ քեսային միլլէթմիզ գըշլար մէքթէպի մէնֆաաթընա միւքէմմէլ պիր պալ վէրիլէճէք տիր։

Պալ գօմիթէսինի թէշքիլ իտէն միւթէպէրան գաբընլարընը զաղէթամըզտա նէյր իտիլէն իսիմլէրի վէ միւսամիյիհիմէ մուավէնէթ իտէն զաթլարը միւթէպէրանտէն օլմալարը՝ իչպու պալօնքն ինթիզամ վէ միւքէմմէլիյէթինէ թէմինաթ տը։ Զաթէն հէր սէնէ պու պալ՝ տիկէր ումուրը խայրիէ նամընա վէրիլէն պալար իչինտէ, էն բարլագլարընտան, էն մունթազամլարընտան օլտուղը՝ հաղրը պուլունանլարտա թաստիգ գըլընմըշ տը։

Պինաէն ալէյհ եիւզտէն զիեատէ գըզչօճուգլարը թալիմ ու թէրպիյէ կէօրուքլերի մէղքիւր մէքթէպին պագա վէ տէվամընա վէ պու գըշլարը միւսթագպէլէն թէմինը թէայեիւշլերինէ վէ մունթազամ ֆամիլեալար թէշքիլինէ մէտար օլմագ իւզրէ թէրթիպ օլունան իչպու էմրը խայրա՝ պիլհիւմլէ համիյէթմէնտանը իչթիրաք իտէճէքլերի գավիէն մէմուլ տը։

⁂ Մարաշտա Կ-Բաթրիգ վէքիլի պուլունան Դերյ. Մանուկ Մ. Վ. Պօյաճեանը՝ պիր զէմանտան պէրի տիւշար օլտուղը խասթէլիքտէն ազատէի կէրիպան իտէմէեբէք, 62 եաշընտա օլտուղը հալտե վէֆաթ իթտիկի խապէր ալընմըշ տը։

Միւսամիլէյի՝ Զմմառ թարիգաթընա մէնսուպ օլուպ, միւտտէթի էօմրիւնիւ առաքելութիւնլարտա կէչիրմիշ վէ քէմալէթի, ախլէագ ու աթվարը հասէնէսի իլէ հէր քէսին հիւրմէթ վէ թէվէճճիւհիւնիւ դաղանմըշ, վէ Քիլիսէյէ, ճէմաաթա ելճէն կէլտիկի մէրթէպէտե հիւանի խըզմէթլէրտե պուլունմըշ տը։

Պինապէրին զայպը էպէտիսի՝ մուճիպը թէէսսիֆ ոլուպ, թարիգաթընը ազայը միւհթէրեմէսինէ վէ ագրապասընտ թէսելլիեաթը սամէտանիյէ թէմէնին իտէրիզ։

⁂ Վէֆաթընը եաղարըզմըզ Պողոս էֆ. Թորոսեանընը ճէնազէ ալայը, բազար կիւնիւ Ս. Յովհան Ոսկեբերան քիլիսէսինտէ, ագրապատան պաչգա պաղը բէհապին վէ խայի ահրպպասը իլէ պաղը միւթէպէր էճանիպ տախի հաղրը օլտուգլարը հալտէ մութանթան սուրէթտէ իճրա իտիլմիշ տիր։ Այինի բուհանինին խթամընտա, հաղրընուն՝ միւթէվէֆանընը պիրատէրինէ վէ տիկէր ագրապատա պէհանը թաազիյէթ իլէմիշլէր տիր։ Պատէհու ճէնազէ՝ արապայը մախսուս իլէ վէ պաղը զէվաթ ըֆագաթ իթտիքլերի հալտէ, Շիշլի գապրիսթանընդա նագլ իլէ, մագպէրէի մախսուսընտա տէֆն օլունմըշ տը։

Պողոս էֆ. Թորոսեան, սահիրլերէ հիւսնի իպրէթ օլաճագ պիր սուրէթը տինայէթքեարանէտ պիլճիւմէ վէզաիֆի բուհանիյէսինի իյֆա իտէրէք, վէ ճէնազը Ալլահն ուլուվիյէթի իլէ գուսսիյէթի վէ բուհանի վազիֆէլէրին ազամէթի իզէրինէ, էթրաֆընտա պուլունանլարա մուֆասալ քէլիմաթ իրատ, վէ եազընտա վէ ուզագտա օլան ագրապա վէ ահրպպասընը,—միւտտէթը էօմրիւնատ կիւճէնտիրմիշ իսէ,—աֆվալարընը վէ տուալարընը թէմէնի իլէ, տինլէնէլէրի միւթէէսսիր զըլարագ թէսլիմը բուհ իյլէմիշ, վէ քեաֆֆէսի իզէրինտէ պիր հիսսի տինտարանէ վէ սամիմանէ հասըլ իթմիշ տիր։

⁂ Դրիգոր էֆ. Ոսկան վէ զէվճէի միւհթէրէմէսի թարաֆընտան, միւթէվէֆա Պողոս էֆ. Թորոսեանընը վէֆաթը միւնասիպէթիյլէ, գուրօնա պէտէլի օլարագ, Ս. Աննա Որբանոցընա թէսլիմ օլունմագ իւզրէ մաթպասմըզա իւշ մէճիտիյէ կէօնտէրիլմիշ օլմաղլէ, մահէլլինէ թէսլիմ գըլընմըշ տը։

⁂ Զիյրաէ տէրճ իտիլէն իլանտան մաէթթէէսսիֆ անլաշըլմըզը վէճճէլ, միւթէհաիզանը բէհապիյնիմիզատն Գալաթա Բաթրիգխանէսի Դանչէլէրի Գերյ. Սահակ Թ. Ծ. Վ. Ճիզմէճեանը հէմշիրէի միւհթերեմէսի Օր. Հռիփսիմէ Ճիզմէճեան վէֆաթ իթմիշ օլմաղլէ, ճէնազէ մէրասիմի եարընն իճրա իտիլճէք տիր։ Միւթէվէֆիյէ, պիւթիւն եօմրիւնիւ պաքիրէլիքլէ կէչիրիպ, անճագ տիեանէթէ, խայրաթա հասրը վիճուս իյլէմիշ, վէ քէնտիսինի թանրեանլարընը հիւրմէթ վէ ըրայէթինի գաղանմըշ օլմաղլէ, ղայպը էպէտիսի՝ միւհթէրեմ պիրատեր վէ հէմշիրէլերինճէ վէ սաիր ագրապա վէ ահրպպաճա թէեսսիֆի մուճիպ օլմուշ տը։ Ճէնազը Հագգ՝ ճիւմլէսինէ թէսելլիյաթը սամէտանիյէսինի իհսան պուեուրսուն։

ՕՐԻՈՐԴ ՀՌԻՓՍԻՄԷ ՃԻԶՄԷՃԵԱՆ

ՔՈՑՐ ԳԵՐՑ. ՍԱՀԱԿ ԹԱԴԱԿԻՐ Վ. ՃԻԶՄԷՃԵԱՆԻ

Ցետ կարճատեւ հիւանդութեան, հանգեաւ ի Տէր, այս երեկոյ, ընդունելով զՍ. Խորհուրդս Եկեղեցւոյ, ի հասակի 75 ամաց։

Բարեկամք և ծանօթք կը հրաւիրուին ներկայ գանուիլ յուղարկաւորութեան տխուր արարողութեան, որ պիտի կատարուի ամսոյս 18ին, Հինգշաբթի, ժամը 9ին (Ը. Ե.), որմէ կէս ժամ առաջ, Հանգուցեալն հոգւոյն համար Ս. Պատարագ պիտի մատուցուի ,Եկեղեցւոջ Անարատ Յղութեան Դպ. Վիեննական Մխիթարեան Հարց, ի Բանկալթի։

Բանկալթի 16 Յունուար 1907

ԽԱՐԻՃԻՆ

ԱԼՄԱՆԻԱ.— Շու էտնատէ Ալմանիատա իճրա օլունան Բայիսթակ ինթիխապլարը հէնուզ խիթամ պուլմամըշ իսէ տէ, հիւքիւմէթ թարաֆընընը զալէպէ իթթիկի բէվիչի հալտէն անլաշըլըեոր։ Բայիսթակընը դեկտ. 13 իճթիմաընտա պայ վէքիլ բրէնս տը Պիւլօվա գարշը Սօսիալիսթ ֆըրգալարը պիրլէշէրէք վէ Լէհ, Կէրֆ վէ Ալզասը պաղը մուխալիֆլէրի տէ իչլերինէ ալարագ, պայ վէքիլին միւսթէմլիքեաթա տաիր օլան թէքլիֆլէրինէ շէտիաէն իթթիրազ իթմիշլէր, վէ եալընըզ 10 էքսէրիէթ գուրասը իլէ։ Թէքլիֆլէրին բէտաինէ սէպէպ օրմուշլար տը։ Պունուն իւզէրինէ հիւքիւմէթ, Բարլամէնթոյը տաղըթմըշ վէ միւնթէխիպ էհալիյէ միւրաճաաթլա, եէնիտէն ինթիխապլար իճրասընա թէշէպպիս իթմիշ տիր։ Սոն թէլէկրաֆնամէլէրէ կէօրէ, հիւքիւմէթ, քէնտինէ թարաֆկիր ճիւղի պիր էքսէրիյէթ գաղանմըշ օլտուղընտան, եէնի Բայիսթակ մէճլիսինտէ բրոժէլէրինի գապուլ իթթիրմէկէ մուվաֆֆագ օլաճագ տը։ Իչպու ինթիխապթ միւնասիպէթիյլէ կէրէք բրէնս տը Պիւլօվ, կէրէք միւսթէմլիքեաթ նազրը Հէր ֆոն Տէրնպուրկ՝ Ալմանիա էհալիսինին հիսսեաթը համիյէթքեարանէսինէ միւրաճաաթ իտէրէք, Ալմանիանընն, միւսթէմլիքեաթընա մէթանէթ վէրմէք, վէ այնի վագըթտա թիճարէթ վէ սէնատի պահրիէի իւէրի կէօթիւրմէք լիւզումը իւզէրինէ խարարիթմիշլէր, վէ Ալմանիա էհալիսի տէ, միւսթէմլիքեաթ աղբրլրզլարընը խաֆիֆլէթմէք, վէ մէսարիֆը միւսթէմլիքէ վէ պահրիյի եքսիլթմէք վէ վերկիւերի թէնզիլ իթմէք իտտաասընտա պուլունան մուխալիֆլէրին սէօզլէրինէ գուլագ ասմաքըպ, անճագ միւշարիլէյհիմանընն իֆատէլէրինի տինլէմիշ տիր։ Հիւքիւմէթ թարաֆկիրլերի, Ալմանլարընն մէզքիւր հիսսեաթընը թահրիք իթմէք իչին, Ալմանիա տօնանմասընն, միւսթէմլիքեաթընն վէ թիճարէթը պահրիյէսինին թէրագգըեաթը՝ ինկիլթէրրատա նէ՛ աէրլճէ հասէտի մուճիպ օլտուղընը, վէ Ալմանիա միւսթէմլիքեաթընն ուղրատըղը ֆէլաքէթ վէ մուսիպէթլէրտէն Ալմանիա տիւշմէնլէրինին նէ՛ գատար մէնմուն գալարըգլարընը, վէ պու ինթիխապլարտա մուխալիֆ ֆըրգանընն զալէպէ իթմէսինի նէ՛ մէրթէպէ արզու իթտիքլէրինի պէեան իթմիշլէր տիր։ Հէր ֆոն Տէրնպուրկ, Ալմանիա՝ գուվվէթի պիր միւսթէմլիքեաթ բոլիթիգասընա սալիք օլտուղը վէ միւսթէմլիքէլերի ուղրունա ֆէտաքատրըգլարա գաթլանընընը հալտէ, պու միւսթէմլիքեաթն բարլագ պիր միւսթագպէլի օլաճաղընը քէշֆ իտէրէք, տէմիզ տիր քի, «Պա՛գընըզ, մուայեէն պիր միւսթէմլիքեաթ բոլիթիգամըզ օլմաեարագ, եալընըզ թիճարըմըզընն սայ ու զայրէթլէրիյլէ, սէնէտէ 100 միլեոն մարգլըզ միւսթէմլիքեաթ ախզուլիթասընա մուվաֆֆագ օլտուգ։ Վագտա Պիզմարգ պէօյիւք պիր զաթ իտի, ֆագաթ Ալման միւսթէմլիքեաթընա էհէմմիյէթ վէրմէտիկինէ, պու խուսուսը թէշվիգ իթմէտի։ Ֆագաթ պիզ չիմտի միւսթագպէլի տահա այիքեար կէօրիւեօրուզ։ Իմտի, միւսթէմլիքեաթ իչին ֆէտաքեարլըգլարա գաթլանապիլիրսէք, վէ պու պապտէ մուայեէն պիր բոլիթիգա իթթիխազ իյլէրսէք, սէմրէլերի տահա զիեատէ օլտաճագ տը։» Իչթէ Ալման միլլէթինին էքսէրիյէթի՝ հիւքիւմէթին պու նոգթաի նազարընա հագգ վէրմիշ, վէ իմբ. Վիլհէլմ՝ պայ վէքիլէ կիտէրէք, իչպու զալէպէսինտէն տօլայը միշարիլէյհի թէպրիք իթմիշ, վէ տիկէր Ալման հիւքմարլարը տախի իչպու վէսիլէ իլէ իմբէրաթօրա պէեանը մէմնունիյէթ իյլէմիշլէր տիր։

ՖՐԱՆՍԱ ՎԷ ՎԱԹԻԳԱՆ.— Բօմատան ալընան պիր թէլէկրաֆա նէզարէն, մէ-

[illegible]

ԱՐԻՆՈՒՆԻՆ

Օրերս, Դատը Հ. Չիրասի դեմ։ Դատարանը հետաքրքրվեց Ամերիկայի Նորագույն Գրականությամբ։ Հարցաքննվեցին գրողներ Լեոն Ֆեյթ, Ռոբերտ Ֆրոստ, Ալեքսանդր Մոնրոյ։ Դատավորը հարցրեց Ֆրոստին, թե ինչպես է նա գնահատում Հ. Չիրասի գրքերը։ Ֆրոստը պատասխանեց, որ գրքերը գրված են գեղեցիկ։ Դատավորը հարցրեց, թե ինչպես է գնահատում գրքերի գեղեցկությունը։ Ֆրոստը պատասխանեց, որ գրքերի գեղեցկությունը գնահատելու համար նա գրքերը գրել է։ Դատավորը հարցրեց, թե ինչպես է գրել գրքերը։ Ֆրոստը պատասխանեց, որ գրքերը գր

[illegible]

ԱՅՈՒՐՈՎՍՏՈՎՈՒ ՈՎՈՒՈ ՎԱՐՈՒ

ՊԵՏՈՒԼԻՆ, ՀՈՒՍՏԻՆ ՓԱՓԱՆԱՅԻ ՕՐՈՎԱՔԱՐՈՒԹԻՒՆԸ ԵՂԵՌՈՒՄԸ

Ս. Ղ. Ի Ի Ս Ղ Ի Ի Ի